

AK-29

První ročník, druhé číslo, 16.5.2011 v podstatě měsíčník, cena zatím žádná, ale netrpělivě se čeká na tu Pulitzerovu
Spolupracovali: Jiří Kačur alias J.K., Johann Sebastian Cháb S.CH. alias, Jonáš Jenšovský

Rozhovor s Jiřím Kačurem, otcem a esejistou volných chvil

Minulý rok časopis Respekt přišel s článkem věnujícím se mladí a komunistické minulosti slavného českého spisovatele MILANA KUNDERY. V článku přišel jeho autor s tvrzením, podloženým archivními dokumenty, že M. K. podal udání na jednoho spolužáka. Co tomu říkáte?

Ano, četl jsem to. Pokud by to byla pravda, je to na pováženou. Každopádně jsem si nevšiml, že by ta věc dospěla k nějakému jasnému závěru, ale mám pocit jakési vyšumělosti celého případu.

Má podle vás ona věc zmíněná v předešlé otázce vliv na tvorbu slavného spisovatele?

Nezávisle na tom jestli K. skutečně někoho udal, je určitě pozoruhodné, že v jeho díle se téma udavačství objevuje poměrně často a samozřejmě, že to určitě souvisí s dobou, v níž žil. Pokud by ovšem kdysi někoho udal, potom by se výkladu jeho díla měl určitě ujmout nějaký zkušený psychoanalytik

Náš rozhovor mne přivedl k rozšíření tématu do obecnější polohy a to k rozporu mezi životem a tvorbou. Mohl byste mi prosím říci váš názor?

Na takovýto rozpor se můžeme podívat hned z několika stran. Patrně jste měl při kladení otázky na mysli morální rozpor. Takových lidí, kteří kázali vodu a pili víno, tady už bylo bezpočtu. To už mne pomalu ani nedokáže rozčítit, i když je to znepokojující. Další, hlubší rozporuplnost tady vidím spíše jako spor konkrétního a abstraktního, jako spor těla a duše.

Co soudíte o udavačství obecně? Co o člověku říká, když sepíše udavačský dopis a odešle ho příslušným orgánům? Ať v této či jakékoliv jiné době.

Obecně se o tom zmiňuji ve vedl. článku.

Norimberskými procesy se za asistence mnoha trestů ukončila éra nacismu. Proč, podle Vás, komunismus v Čechách nemá svůj Norimberk? Proč komunismus nemá žádný Norimberk?

Máme omezený prostor, takže v krátkosti byla to chyba, že se žádný proces neodehrál.

Důvěřujete Cibulkovým seznamům StB?

K tomu se neumím vyjádřit, neznám pozadí.

Za jakých podmínek byste byl schopen udat svou ženu s vědomím, že by šla na smrt?

Spáchal bych sebevraždu.

Antikvářovo povzdychnutí J.K.

Udavačství je vlastně z hlediska jakéhokoli politického systému nezbytné, neboť v každém takovém tělese vedle existujících různých zájmových skupin, jejichž podstaty jdou mnohdy proti sobě, jejichž členové považují členy jiných skupin zasloužilými nepříteli. V takovémto kolektivním duševním klimatu je ovšem pochopitelné, že jedním z prostředků k eliminování protivníka může se udavačství jevit jako užitečný preparát na způsob projímadla. Jelikož názorový antagonismus bytuje mezi lidmi podobně, jako bytují různé axiomy v abstraktní říši matematiky, vypadá to, že udavačství jako věrný druh bude mezi lidmi bytovat věčně.

Rozmanité příklady udávání, jež nám poskytuje historie a tisk jsou jenom, někdy bolestným a zavrženíhodným, dokladem principiální nevyhnutelnosti udavačství.

Píšeme-li, či uvažujeme-li, je nadmíru důležité si uvědomit naše stanovisko či postavení. Bezpochyby poněkud jinak vnímáme zemětřesení v geofyzikální laboratoři než jako jeho přímí účastníci. Podobně to bude s našimi úvahami nad rozmanitými společenskými fenomény a jejich směřování a jejich výsledky budou bezpochyby závislé od našeho postavení ve společenské hierarchii, ať už je jejím rámcem monarchie nebo demokracie či tyranida a jsme-li dokonce v daném společenství vysoce postaveným představitelem bezpečnostního aparátu ať už kontrarozvědky či tajné...

Knižní doporučení J.K.

Jste-li rozčarování pochmurnými úkazy zjevujícími se s železnou pravidelností na našem politickém nebi, chce-li se vám zvracet při vyslovení jmen jako Gross, John, Krejčíř a je-li vám zle z denního tisku, potom bezpochyby potřebujete nějaký utišující prostředek. Kniha rakouského spisovatele [Thomase Bernharda](#) vám mohou ulevit od rozčilení nad našimi domácími poměry v tom smyslu, že vám ukáží, že to může někde být ještě horší, což je účinná metoda osvědčující se i v běžném životě, kde mnohdy drobné cizí neštěstí dokáže alespoň na čas zahojit různá vlastní rozladění.

Demaskování, výsměch, ironie, vytahování kostlivců ze skříně, to je Benhard.

Nacistická rakouská minulost a její zametení pod stůl, snobství, fráze uměleckého provozu, neupřímnost mezilidských vztahů, na to a na ledacos jiného narazíte u Bernharda.

Já osobně jsem se s velkým zálibením několikrát vrátil k jeho románu Rozčilení, Mýcení, v němž se autor vyrovnal se svojí uměleckou minulostí a s některými jejími aktéry a to způsobem nikterak lichotivým ke způsobu, jímž se mnohdy provozuje umění na tzv. velkých scénách, v tomto případě rakouských, konkrétně ve slavném Burgtheatru. Zejména mne oslovila zřejmá blízkost mezi Vídní a Prahou. Vždyť hlavní hrdina potkává své bývalé známé, bohaté pokrytce a mimořádně odporné charaktery, právě Na Příkopech, ovšemže protentokrát vídeňských, když si vyrazil pořídit novou kravatu a dostane se tam pozván na tzv. uměleckou večeři, již se zúčastní jako hlavní host slavný starý herec, hlavní představitel v právě hrané Ibsenově Divoké Kachně. A nám se tak dostane potěšení se této makabrozní večeře také zúčastnit podívat se spolu s vypravěčem na to, jak to při takových příležitostech chodí. Od té doby si kravaty nekupuji na pražských Příkopech.

Komiksové okénko S.Ch.

Komiksy jsou prazvláštní médium. Témata rozebírají začasto zajímavá, ale člověk se kolikrát stydí vyasit se s takovou literaturou například v metru. Radši sáhne po ověřené manipulaci skrývající se za název Lidové noviny či Mladá fronta. Nedej bože, aby člověka někdo, byť jen pohledem, podezřívá z infantilnosti. Prohlíží si obrázky. Jako nedovyvinutý osmiletý. Bože, to jsou dneska lidi. Komiks [Šen-čen : Cestovní deník z Číny](#) od Guye Delisleho je příkladem literatury, za kterou by se nemusel stydět ani tatíček Masaryk, pokud by za desky knihy schoval svůj ospalý obličej. Ale jedná se zase o obrázky, občas doplněné špatně odhadnutou gramatikou, ale stále jen obrázky.

V komiksu se nejedná o úhlavní téma tohoto čísla, o udavačství, ale to lidské podhoubí, kde by potencionální udání mohlo vyrůst rychleji než mžiknutí oka, přítomno je. Ten pohled do lidské shrbenosti a strachu z vládnoucích potentátů, který je živnou půdou pro dobře mířené dopisy plné anonymity a informací o soudruzích s kterými sdílíme ponk, je v tomto komiksu až citelně přítomen. Poklonit se nesourodému shluku obrázků, protože i ty v člověku dokáží vzbudit vztek.

Guy Delisle v komiksu vtipně vykresluje, a to doslova, střet dvou naprosto odlišných způsobů chápání svobody.

Filmový krat'as S.Ch

Bylo by jednoduché sáhnout do České filmografie. Filmů na téma komunismus a udavačství se tu urodí za rok několik. Ale proč připomínat něco známého, stíženého začasto i dosti pochybnou kvalitou. Co takhle sáhnout k sousedům. Vybrat jim něco z filmového trezoru.

Polsko. Země věru prachzajímavá.

V roce 1982 tam vznikl film. Předpokládám, nevím, jen předpokládám, že byl ihned po natočení uvězněn v trezoru totalitářském. Ale jistě, i kultura se dá uvěznit, i kulturu jde vymáchat v bahně a povýšenecky poplivat. I u nás se na kulturu plivalo.

V Polsku slinu v běhu do kina zachytil film [Výslech](#).

V hlavní roli s [Krystynou Janda](#).

Film Výslech započiná jemným udáním a ne až tak jemným zatčením. A pokračuje výslechem. Nekonečným. Ohavně skutečným. A naprosto dokonale odehraným právě hlavní představitelkou.

U tohoto filmu se pokuste zahlubovat nad vlastní osobností. Je opravdu až tak snadné odolat tyranii a neudat i vlastní děti pro kontrašpionáž?

Řve se to českému lidu na veřejné osobnosti. Tys udal, tys donášel, tys ten zrádce, slabý a neschopný udržet si tvář. Zakutáni do pohovek, zahlceni Rudým právem se to lidem neudávalo jedna radost. Však plnit pětiletku schován v chumlu šedé masy bylo jednoduché. Jeden si ani nevšiml, že žije v něčem špatném. Bolševismus nebo kapitalismus, prašť, jak uhoď. Jít do práce, nažrat se, vychrápat se s partnerem a vychovávat potomky. Proč si všimát nespravedlnosti, když se děje někomu úplně jinému. Ta nebolí.

Neudávali jsme, mohl by se na Českou kotlinu povznést hromový hlas. Ale neudávali jsme vědomě, nebo to po nás jen nikdo nechtěl? Neudávali jsme po vzoru hlavní představitelky filmu Výslech nebo po vzoru hlavních představitelů filmu Slunce, seno a bhůví co? Nesypejme si na hlavy popel, sypejme si tam rovnou kovadlinu.

Výrazným potleskem by se měla také uvítat skutečnost, že si ve filmu zahrála roly na příliš sympatické spoluvězeňkyně [Agnieszka Holland](#), která později zřežirovala takové kusy nesmrtnosti, jako jsou filmy Úplné zatmění či Evropa, Evropa.

Poetické třestění S.Ch

Veškerá poezie je udavačskou literaturou. Která není, není ani poezii, ale jen sebestředným stavěním pomníků.

Udávat vlastní duši pro existenci. Stačí jen ta bolestivá existence. Zamotat se do uzlíčku sebebophrdání, sebelásky, sebehnutí a sepisovat skutečnost.

[Sylvie Plathová](#)

Rozhraní

Teď je žena dokonalá.
Její mrtvé
tělo má úsměv naplnění,
iluze řecké nutnosti
plyne jí v záhybech tógy,
její bosé
nohy jako by říkaly:
až sem jsme došly, máme to za sebou.
Obě mrtvé děti se stočily, bílí hadi,
každé u malého
džbánku mléka, už prázdného.
Složila si je
nazpět do těla jak plátky
růže, které se zavřou, když zahrada
strne a vůně krvácejí
ze sladkých, hlubokých hrdel květu noci.
Luna nemá proč být smutná,
jak civí ze svého kostěného čepce.
Ta je na takovéhle věci zvyklá.
Pukají na ní černé skvrny a šíří se dál.

Zprávy z jiné společnosti S.Ch

- * EU direktivou 638/49 se ruší platnost Archimédova zákona. Od 1.8.2011 se vše bude povinně ponořovat bez jakéhokoliv vnějšího efektu
- * Dle průzkumu lidé s hlubokými myšlenkami žijí celý život v bludu. Jejich myšlenky nejsou hluboké, nýbrž vymleté
- * V Zimbabwe vznikla nová značka lahodné zmrzliny. Vývojáři jí přiřkli jméno Frigida. Sloganem, který brzy zaplní naše televizní obrazovky je – Frigida, tak lahodně chladná
- * Ruský jasnovidce Alexej Alexandrovič Podkarpátov přiznal redakci, že inspiraci čerpal v čerpacích stanicích OMV. OMV se proti tomuto nařčení ohradila. Pletivo dodala firma KomPlot & synové
- * Pelhřimovská tiskárna zažila šok. Po oznámení, že budou pro oživení starých dobrých časů tisknout Stalinovu knihu Otázky leninismu, tiskařská černá na protest zrudla a papír třikrát obešel budovu tiskárny a pak se vznítit
- * Jisté oživení literatury zažila [Kozí farma Nová Viska](#). Statkáři Malinovi byli ve středu 4. 5. 2011 překvapeni jakousi vzpourou zvířat. Zbaběle utekli pro místního četníka. Po návratu zjistili, že po dvoře pobíhá už jen skupina dezorientovaných slepic. Vše se skončilo opětou domestikací.

Dětské okénko S.Ch

V době nadvlády úctyhodně odporné strany nacistické i komunistické, snažila se mocenská klika dosáhnout toho, aby dětičky, ta slunéčka našich/vašich životů, měla vyčištěná ouška, aby mohla donášet na vlastní okruh bližních. Ve školách byla nabádána ku zradě vlastní krve pro věc národní bezpečnosti, hrdosti či snad i konkurenceschopnosti. Nejedna milý, k srdci přináležící, potomek se chopil pera a sepsal udavačský dopis, díky kterému se rodič dostal do kruhu mukulů na dobu neurčitou, ale zato dost bolestivou. Vládní šiml si třel dlaň o dlaň, vždyť zničil člověka jeho vlastní spermatickou stopou na tváři matky země. Ale ano, můžeme tvrdit, že doba už je jiná. Že postoupila od zuřivého mlácení pěstmi kolem sebe ku svobodě. Možná, že je lepší žít obklopen naivní svobodou v otroctví než v otroctví se sny o svobodě. Vypadá to lépe, lesknou se tomu obličejům vyděšenou spokojeností, kosti chrastí hrůzou jen kvůli biči nadčlověka v bance při nezaplacení jedné splátky.

Hudební prozření aneb co v rádiu neuslyšíte i kdybyste se na uši stavěli

Kde prstem rachtat a vyrachtat něco hudebně udavačského. Jistě, mohl bych proprat vlastním vkusem Nohavicu, ale ten to ode mě schytl v jiném článku. Mohl bych si vzít na paškál Kryla či nějaký jeho v bolševismu žijící epigon ze zahraničí. Nebo Владимир Семёнович Высоцкий? Ale ne, i toho radši nechám spát. V hudební složce se udavačství vzdám. V hudbě nemá co dělat. Je to čistý průduch do lidské duše, proč doň cpát klamnou realitu. Dovolte mi i sobě připustit k uším hudbu, která se nemusí hrbit pod taktovkami ignorantského hudebního dramaturga českých rádií. [Musica nuda](#). Hudba z Itálie. Jakmile se řekne v Čechách Itálie, rozprostře se lidem před zraky pár již dávno tlejících pojmů z klasické hudby a Eros Ramazzotti. Klasici jsou pojmem, ti patří k základnímu vzdělání a Ramazzotti je jediný, který měl tu čest nám v rozhlasu prznit vkus. Musica nuda je duo hudebníků, kteří až nemístně potírají český význam slova nuda. Jejich hudba je extaticky prožitá i se závěrečnou sebevraždou, protřepná až do posledního prasknutí struny. Musica nuda je hudba sfér ne až tak vysokých, ale o tolik lepší než cokoliv jiného z rozhlasu. [Ukázka tvorby na Youtube](#). Proč, a zajímá mě váš názor, se cpe do českých rádií pouze hudba, kde interpreti neumí zpívat, kde jejich hudební potenciál je na úrovni slunečnicku na pláži,? Proč je hudba v českých médiích tak smutně nemohoucí a neoslovující? S.CH.

Dokumentární básnění S.Ch.

Proč, když zaslechnu slovo humanismus, vytane mi na mysli zkřivený úd vytrčený z hořícího McDonaldu? Proč nevidím šťastně se usmívající dětičky, objetí dvou zamilovaných gerontů, liebesbrief vrcholného politika tomu ne až tak vrcholnému? Proč mi na mysli vytane zlo a ne dobro? Možná, že za slovem humanismus začastu cítím ten výsměšný dvojsmysl, který člověku vlastně jen odpočítává vteřiny do výbuchu. Vybuchnou ideály, odporoučí se dobrá vůle a tam kde je zakopaný pes plíží se ponížená důstojnost. Patřit k lidstvu, to chce žaludek snad až betonový. Co takhle jeden udavačský dokument, který udává nás všechny? Co takhle jedno udání, které je opodstatněné? Co takhle vypustit trochu pravdy, před kterou se utíká rychleji než na olympijských hrách. Vrhnete se do křečovitého žití. Je mi jedno co je schopen udělat člověk člověku. Jsem si jist, že kdyby se v tu chvíli role obrátily, jednal by postižený stejně jako agresor. Říct o sobě, že je člověk humanistou, je vlastně přiznání se k neuvěřitelné bestialitě, k bezbřehé ohavnosti. Je mi jedno co je schopen udělat člověk člověku. Jsem si jist, že to co činí, činí ve jménu nejvyššího humanismu. Vybombardovat město? Ale božínu, musíme vás nějak chránit. Ve jménu humanity říkat vraždě prevence? Ve jménu humanity říkat prostituci láska? Ale tak proč ne, ať si lidé mezi sebou ubližují třeba i závodně. Ať si za to udělují medaile a pocty. Je mi to jedno. Ale jakmile se dotkne humanismus němé tváře, vzkypí ve mně skutečný humanismus. Ten nezakrytý závojem šeredných úsměvů a ještě šerednějších pohazení po hlavě. Vzkypí ve mně vztek rovnající se svými rozměry snad až tomu apokalyptickému. Humánní vražda. Jak si ji představit, když lidstvo chce cpát svá břicha kýtami a dušenými šunkami pětikrát denně? To je snad nemožno. Na internetu se vyskytl dokument o humanismu. Neskrývající se za zvolání lásky k bližnímu. Objevil se dokument o pravé tváři humanismu. [Earthlings](#), dokument, který je schopen z člověka během chvíle udělat vegetariána. Nechte ho působit. Nechte se jím něžně hladit. Je jedno, že vám do těla vyhladí kráter. Je to kráter toho pravého humanismu. Uvědomění si. Online ke shlédnutí v očeštěné verzi [tady](#).

Nohavica, Kundera a ti druzí S.Ch.

Proklínat člověka pro pochybení. Zapovědět ho. Zarazit mu vycházky ve vlastní duši. Inu proč ne. Nohavica, Kundera i ti druzí. A co ti druzí. Nohavica i s Kunderou jsou prohnáni médiu snad až hříšně, proč pokračovat. Zaměřme se právě na ty druhé. Kolik česká justice potrestala estébáků? Kolik padlo trestů? Jak moc jsou naše věznice zahlceny bývalými katy? Že by jedna Brožová s druhou Polednovou? To jsou dvě šestaosmdesátileté, téměř identické, důchodkyně. Jinak se culíme láskou a dechberoucím, snad až Kristovým, odpuštěním. Lidé (s prominutím), kteří prznili lidskou důstojnost nespravedlivě uvězněných nebyli nikdy potrestáni. Ta ohromná skupina krys, která se vlastníma rukama dotýkala uvězněných žije vedle ve vilce, v bytečku. A tady se někdo opovažuje ukazovat na Nohavicu? Vyrvete si to ráhnoví z očí, vždyť proň nevidíte realitu.

Antikvářovo pojednání o...J.K.

Sovětském televizním seriálu Sedmáct zastavení jara..., který má pouhých 12 dílů, v nichž sovětský rozvědčík jakožto důstojník SS Stierlitz maří separátní mírová jednání mezi Himmlerem a západními vyjednávači...Seriál je to řemeslně dokonalý a jakožto špionážní příběh zajímavý byť je v něm nemálo sovětské propagandy. Každopádně pokud jste unaveni z rychlých střihů, mělkostí zápletek, nekonečných přestřelek a fádních milostných zápletek, zde vám bude umožněno v poklidném tempu několikaminutová procházka hl. hrdiny po jarním lese, zde posedíte s hl. hrdinou nejednu minutu v berlínské pivnici a přesto nebudete mít pocit, že se nudíte. Ale pozor, berte seriál jako částečně historicky pravdivý, ale pouze částečně. Rozvázný Stalin s dýmku jakožto laskavý, i když rozhodný, vůdce, s nímž se tam také setkáte odpovídal podání učebnic dějepisu pro základní školy z padesátých let

Soutěž...

...o báseň ušitou vám na míru. Stačí zodpovědět pouze jednu jedinou otázku.

Proč?

Ze správných odpovědí vybereme tu nejlepší.

Pište odpovědi na e-mail info@kacur.cz

Málo lidí má svou báseň. Buďte jedním z nich. Výherní odpověď publikujeme v příštím čísle.